

اسرار پزشکی

رازداری و بیان حقایق

دکتر علی محمد علی محمدی
متخصص پزشکی قانونی

1 عضو هیات مدیره انجمن علمی پزشکان قانونی ایران

Confidentiality

رازپوشی پزشکی

- اعتماد، مبنای رابطه پزشک و بیمار است. راز پوشی تضمین کننده این اعتماد است.
- رازپوشی احترام به اتونومی است.
- بیماران اگر از محرمانه بودن اطلاعات خویش اطمینان نداشته باشند و به همین خاطر اطلاعات شخصی خویش را ارائه نکنند امر درمان بیماران با مشکل جدی مواجه خواهد شد.
- اعتماد بیماران به حفظ اسرار آنها توسط پزشک یک وضعیت بسیار مهم و ارزشمندی است که باید توسط جامعه پزشکی، مردم، رسانه ها و سیاست گذاران حفظ شود.

تعریف:

هر آنچه از اطلاعات که در حین در مان بدست آید خواه آنکه منبع این اطلاعات خود بیمار باشد و یا آنکه با انجام معاینات و آزمایشات و یا حضور بر بالین بیمار بدست آمده باشد.

چه مواردی را باید راز تلقی نمود

- اطلاعاتی را که خود بیمار بعنوان راز بیان می کند.
- اطلاعاتی را که پزشك در طی معالجات خود در می یابد.
- اطلاعاتی را که پزشك بطور تصادفی بدنیاال حضور بر بالین بیمار بدست می آورد.
- اطلاعاتی را که پزشك بطور غیر مستقیم در اثر تبادل آنها در اتاقها بیمارستانها ، آسانسور... حاصل می کند.

علل شایع افشای راز بیماران :

- جالب بودن موضوع مثل وجود بیماری در یک فرد مشهور (مثل هنرپیشه سینما)

- سهل انگاری، جدی نگرفتن اهمیت موضوع (عدم احترام به حقوق بیمار)

حکیم سید محمد حسین عقیلی شیرازی در فصل اول کتاب خود به نام «خلاصه الحکمه»

- "پزشک باید نگاهدارنده‌ی اسرار بیماران باشد و راز بیماری آن‌ها را خصوصاً بر کسانی که ایشان نمیخواهند مطلع گردند فاش نسازد زیرا که چه بسا بیماری‌ها است که
- پدر از پسر و پسر از پدر
- برادر از برادر و همشیره از همشیره
- و زن از شوهر و شوهر از زن
- که نزدیک‌تر از ایشان به همدیگر کسی نیست مخفی می‌دارند"

بقر ا ط میگوید:

• آنچه که در حین انجام دادن حرفه خود و نیز خارج از آن درباره زندگی مردم خواهم دید یا خواهم شنید که نباید فاش شود ، به هیچ کس نخواهم گفت زیرا این قبیل مطالب را باید به گنجینه اسرار سپرد.

علی ابن عباس مجوسی اهوازی می گوید

- طبیب باید راز بیماران را محفوظ نگاه دارد و از افشای سر آنها به خودی و بیگانه دوری جوید. چراکه بسیاری از بیماران بیماری خود را از پدر، مادر و کسان خویش مستور و مکتوم میدارند ولی آنها را به طبیب میگویند. پس باید طبیب از خود بیمار در کتمان بیماری بیشتر دقت کند.

• اعلامیه ژنو(سال 1948-1994): به اسراری که به من سپرده میشود احترام خواهم گذاشت و حتی بعد از مرگ بیمار هم آنها را فاش نخواهم کرد .

• مجمع جهانی پزشکی (1949): پزشک باید مطلقاً راز بیمار خودش را نگاه دارد چه آن قسمت که بیمار در اختیار او گذاشته یا خواه از دیگری بدست آورده است.

قانون مسئولیت مدنی سال 1339

- ماده یک: هر کس بدون مجوز قانونی عمدا یا در نتیجه بی احتیاطی به جان، سلامتی، مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجاری یا.... فردی لطمه ای وارد نماید که موجب ضرر مادی و معنوی شود، مسئول جبران آن خسارت خواهد بود.

اهمیت رازداری از نظر اخلاق پزشکی :

■ احترام به اصل آزادی و استقلال انسانی (اتونومی) حق کنترل و مدیریت اطلاعات

■ ایجاد اعتماد و اطمینان بین پزشك و بیمار برای رسیدن به درمان صحیح

■ تمایل طبیعی فرد به اختفا اسرار

■ پیشگیری از گرفتاری اجتماعی ، مذمت و بی آبرویی بیمار

اهمیت رازداری پزشك

- 1- نشان دهنده و فاداري پزشك به بیمار است
- 2- خلوت بیمار- شان و شخصیت او را حفظ می کند
- 3- بیمار را به تبادل آزاد و راحت اطلاعات با پزشك برای رسیدن به مداخله پزشکی موثر تشویق می کند

آسیب‌های ناشی از نقض راز داری

صدمات اجتماعی جبران ناپذیر (انگ اجتماعی، تبعیض‌های شدید و مشکلات شدید خانوادگی مثل فسخ نکاح و یا طلاق

سوء استفاده از اطلاعات محرمانه توسط شرکتها بیمه، کارفرما.

مذمت و بی‌آبرویی در نزد همکاران یا خانواده.

اهمیت رازداری از دیدگاه قانونی

• تقریباً در تمام قوانین جاری کشورهای مختلف جهان، پزشکان مکلف به رازداری و حفظ اسرار بیماران خود می‌باشند.

رازداري مطلق نيست

افشا در موارد ذیل مجاز است :

1- رضایت بیمار

2- منفعت بیمار و مشاوره با سایر پزشکان در زمینه تشخیص و درمان
بیماری

3- تصمیم بیمار به ارتکاب جرم

4- الزام قانونی (گواهی ولادت- گواهی فوت -بیماریهای عفونی -
سقط های جنائی و غیرقانونی-گواهی سلامت برای استخدام -اهدای
جنین و فرزند خواندگی - اعتیاد)

قوانین مربوط به سر حرفه ای در کشورهای اروپایی

اثریش

برطبق قانون اساسي فدرال کلیه افراد شاغل در بخشهای فدرال ، ایالتی و ناحیه ای ملزم به راز داری هستند. بنابر قانون بیمه اجتماعي و قانون بیمارستانها کلیه افراد شاغل در بخش بهداشت یا موسسات بیمه اجتماعي ملزم به راز داری هستند. بر اساس ماده 121 قانون مجازات ، افشا راز جرم محسوب می شود.

بليژيک

در دادگاه چنانچه پزشک يا کارشناسان
بهداشتي معتقد باشند که سکوت کنند،
مجبور ساختن آنها به افشا ممنوع
مي باشد.

چکسلواکی

کلیه اطلاعات مربوط به بیماران محرمانه تلقی می شود
الزام به رازداری نه تنها اطلاعات پزشکی بلکه
اطلاعات خانوادگی و اجتماعی را شامل می شود و
از کارکنان درمانی نمی توان بعنوان شاهد در دادگاه
استفاده کرد ، حتی اگر خود بیمار رضایت داده باشد.

فرانسه

رازداري حرفه اي كه بسود مصالح بيمار است براي
كلييه پزشكان و در چهار چوب شرايطي كه در قانون
مطرح شده ، اجباري است

نروژ

پزشك ملزم است رازداري در مورد سلامت افراد يا ديگر
مسائل شخصي را كه در طول طبابت از آن مطلع مي
شود حفظ نمايد، افشا آن جريمه و حداقل 6 ماه حبس
خواهد داشت

ماده 648 قانون مجازات اسلامی

- اطباء و جراحان و ماماها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود محرم اسرار می شوند هرگاه در غیر از موارد قانونی ، اسرار مردم را افشاء کنند به سه ماه و یک روز تا یک سال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم می شوند.

ماده 649 قانون مجازات اسلامی

- هر کس در دعوای حقوقی یا جزائی که قسم متوجه او شده باشد سوگند دروغ یا نماید به شش ماه تا دو سال حبس محکوم می شود.

ماده 650 قانون مجازات اسلامی

- هر كس در دادگاه نزد مقامات رسمي شهادت دروغ بدهد به سه ماه و يك روز تا دو سال حبس و يا به يك ميليون و پانصد هزار تا دوازده ميليون ريال جزاي نقدي محكوم خواهد شد.

آیین نامه انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای شاغلان حرفه های پزشکی و وابسته

- ماده 4- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته حق افشای اسرار و نوع بیماری بیمار، مگر به موجب قانون مصوب مجلس شورای اسلامی را ندارند.

منشور حقوق بیمار در ایران

- 4- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

4-1) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛

4-2) در کلیه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛

منشور حقوق بیمار در ایران

- (3-4) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- (4-4) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

به یاد داشته باشیم

- راز داری در امور پژوهشی هم به مانند مسایل درمانی پزشکی لازم است.
- راز پوشی در چرخه ثبت مدارک ، پرونده ها و اسناد پزشکی هم باید مد نظر باشند .
- غیر از پزشک سایر اعضا تیم پزشکی حتی پرسنل دفتر و منشی مطب هم درگیر در امر راز داری هستند.
- امروزه برخی به جای کلمه راز داری مفهومی به نام امانت داری پزشکی را مطرح میکنند.

درخصوص سر حرفه ای دوطرز فکر وجود دارد:

1) راز داری مطلق (مکتب فرانسوی)

در این مکتب حفظ اسرار بطور مطلق و صد در صد است

و از قانن سکوت تبعیت می کند. در این طرز فکر حتی

زمانی که پزشک از طرف دادگاه مورد سوال قرار گیرد

و یا در مظان اتهام باشد نیز مجاز به افشای اسرار بیمار خود نمیشد.

2) راز داری نسبی (مکتب انگلو ساکسون)

این مکتب بر حفظ نسبی اسرار استوار است و اغلب کشور ها از این نظریه پیروی میکنند. شالوده این طرز فکر چنین است از آنجا که فلسفه اصلی راز پوشی حفظ منافع جامعه و افراد زیر مجموعه آن می باشد و لذا در مواردیکه مصلحت جامعه بر مصلحت بیمار ارجحیت پیدا کند پزشکی مکلف به افشای اسرار است.

تا چه زمانی نمی توان راز بیماران را افشاء کرد؟

- تا هنگام فوت بیماران (رازداری نسبی)

- تا هیچ وقت (رازداری مطلق)

در چه شرایطی می توان اسرار بیماران را بیان نمود؟

- 1- درخواست مقامات قضائی رسمی
- 2- در شرایطی که افشای راز فواید و اثرات بسیار بالاتری برای بیمار داشته باشد.
- 3- در صورت وجود منافع حیاتی برای اجتماع

آیا در دادگاه می توان به تمام نکات و
سئوالات قضائی پاسخ داد؟

1. آیا در گواهی های پزشکی که به منظور های
مختلف برای بیماران صادر می کنیم می
توانیم (باید) از نوع بیماری آنها نامی به میان
بیاوریم؟

2. آیا می توان اسرار بیماران را با سایر افراد
در میان گذاشت؟

اگر در حین درمان یک بیمار متوجه شدیم
که او دزد است چکار باید کرد؟

1. به پلیس زنگ بزنیم تا او را بازداشت کنند؟

2. برای جلوگیری از افشای راز هیچ کاری
نکنیم و احتمال بازداشت خود را بجان بخریم؟

- در حین سخنرانی های علمی و یا پرزانتاسیون بیماران باید مراقب نمایش عکس ها و مطالب گفته شده بود.
- از بیان بیمورد مطالب و مشخصات بیماران در محافل غیر پزشکی باید خوداری نمود.

• در صورتی که در مطب کار می کنید
باید مراقب رفتارها و عملکرد افراد
زیر دست خود (منشی ؛ بهیار ؛ نظافت
چی و ...) باشیم زیرا مسئولیت عمل
آنان با پزشک هست.

• در صورتی که در بیمارستان فعالیت می کنید باید مراقب باشید تا اطلاعات فقط در حد نیاز به سایر همکاران و نیز پرسنل (پرستاران) منتقل شود زیرا نیازی وجود ندارد که کلیه اطلاعات بیماران را سایر

علاوه بر پزشکان سایر پرسنل درمانی از قبیل
پرستار ها

ماماها کا رکنان آزمایشگاه و... نیز دارای
مسئولیت حرفه ای در قبال اسرار بیماران
میباشند و در صورت افشای
اسرار بایستی پاسخگو باشند.

• مسئولیت حفظ و نگهداری اطلاعات بالینی بر عهده پزشک معالج است و بنابراین باید تا حد امکان در پرونده‌ها از مطالب و کلمات انگلیسی پزشکی استفاده کرد تا در صورتی که به هر دلیلی پرونده توسط افراد غیرمسئول رویت شد به راحتی به مطالب آن پی ببرند.

• لذا باید بسیار دقت شود که افراد گوناگون نتوانند به راحتی به اطلاعات بیمار دسترسی پیدا کنند

• پرونده‌های پزشکی بیماران با ضریب امنیتی خیلی بالا حفظ و نگهداری شود

• راند با دانشجویان و دستیاران

حقیقت گوئی

• حقیقت گوئی در پزشکی

• حقیقت گوئی در مقابل کتمان حقیقت و عدم بیان
واقعیات مربوط به بیماری

توجیہات عدم بیان واقعیت

■ جلوگیری از صدمہ بہ بیمار

■ عدم پذیرش اجتماعی

■ عدم تمایل بیمار

توجیهات عدم بیان واقعیت

- محدودیت دانش و فهم بیمار
- قابل درك نبودن اطلاعات پزشکی.
- تکیه بر اعتماد به پزشك

اهمیت و اثرات راستگوئی :

- ❖ اصول اخلاق عمومی (احترام به خود مختاری انسان)
- ❖ تمایل عامه مردم
- ❖ حفظ رابطه صادقانه بین پزشك و بیمار.
- ❖ نفع بیشتر حقیقت گوئی
- ❖ احتمال افشاء نامناسب حقایق

- ❖ اطلاع رسانی برای اخذ تصمیم آگاهانه
- ❖ خروج از خیالات اوهام و تردید.
- ❖ توانایی تصمیم گیری برای باقیمانده عمر
- ❖ برنامه ریزی عاقلانه مطابق با وضعیت واقعی.
- ❖ جبران اشتباهات و اداء تکالیف.

نحوه بیان حقیقت

- با زبانی کاملاً ساده و قابل فهم
- بیان کامل و صادقانه نباید حتماً بصورت خشن و بی رحمانه باشد
- بصورت مختصر و موجز و در حد نیاز بیماران

7/1/2022

aalimohammadidr@gmail.com

53

CASE 1

مرد 32 ساله که چند سال قبل اعتیاد خود را ترک نموده است و اخیراً ازدواج نموده هنگام اهداء خون متوجه شده HIV مثبت می باشد و جهت درمان بیماری خود به شما مراجعه می نماید ، علیرغم توضیحات شما در مورد خطر ابتلای همسر وی ، او شدیداً با اینکه همسرش از بیماری اش مطلع شود مخالفت می نماید . وظیفه حرفه ای شما چیست؟ آیا لازم است رازدار بیمار خود باشیم؟

افشَاء راز درموارد ذیل مجاز است :

- حفظ منافع عالیہ جامعہ .مانند تہدید امنیت عمومی و جان و سلامتی مردم.
- معاینات قبل و حین خدمت ، بیمہ و ...
- پزشک یا کادر درمان در مقام دفاع از خویش
- بنا بہ خواست و رضایت بیمار
- منفعت بیمار
- احتمال صدمہ بہ بیمار یا دیگران
- الزام قانونی (کودک آزاری، تولد ، بیماریهای عفونی، سقط - بیماری شغلی، اعتیاد، تعیین علت مرگ و صدور گواہی فوت)
- دستور داد گاہ یا مراجع قضایی

حفظ بیمار از خطر :

- 1 - سوء رفتار با کودکان
- 2 - سوء رفتار با افراد مسن
- 3 - تهدیدات درون خانواده

نقض رازداری برای حفظ دیگران از خطر :

1 - گزارش به مقامات مسئول

✓ بیماریهای عفونی

✓ رانندگان

✓ صدمات ناشی از سلاح یا اقدامات جنائی

نقض رازداری برای حفظ دیگران از خطر :

2 - اطلاع به افراد در معرض خطر

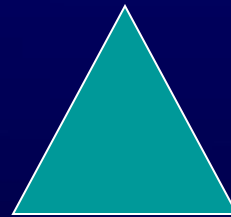
✓ بیماران روانی

✓ بیماریهای عفونی

تصمیم گیری در مورد افشاء راز

عدم افشاء = صدمه
رسانی به دیگران

افشاء راز = خطر
سلب اعتماد.

برای حفظ دیگران از خطر :

- ❖ باید خطر متوجه فرد سوم **جدی** باشد .
- ❖ باید احتمال این خطر بالا باشد .
- ❖ راه دیگری جز نقض رازداری برای جلوگیری از صدمه به فرد سوم وجود نداشته باشد .
- ❖ نقض رازداری بتواند مانع خطر شود .
- ❖ صدمه ناشی از نقض رازداری کم و قابل قبول باشد .
- ❖ افشاء راز **فقط** به فرد یا مقامات مسئول یا به افرادی که در معرض خطر هستند و در حداقل لازم انجام گیرد .

بهتر است:

در صورتی که فرد تحت تعقیب نباشد و یا فرار نکرده باشد قبل از افشای راز بیمار، مسئله با خود بیمار در میان گذاشته شود و سعی شود که حمایت و همکاری قبل از افشای راز جلب گردد و اگر هم حمایت و همکاری جلب نشد حداقل این مسئله که قرار است راز وی آشکار شود به اطلاع خود بیمار برسد

- بهترین کسی که میتوان مسئله افشاء راز را با او حل کرد، خود بیمار است.
- توجه شود که افشاء راز باید در مجموعه اطلاعاتی باشد که برای جلوگیری از صدمه مورد انتظار یا پاسخ گفتن به مراجع ذیصلاح لازم است.
- این اطلاعات صرفاً به کسانی داده میشود که اطلاع آنان از این امور از صدمه جلوگیری یا به احقاق حق کمک میکند. البته ارائه اطلاعات به طوری است که حداقل صدمه و رنجش برای بیمار فراهم شود.

مثال

• خانم و آقای جوانی که قصد ازدواج کردن دارند در جریان آزمایشات غربالگری قبل از ازدواج آزمایش متوجه میشوند VDRL آقا مثبت گزارش شده است و به شما مراجعه میکنند شما آزمایشات تکمیلی در خواست میکنید یک هفته بعد مرد با جواب آزمایشات به تنهایی به شما مراجعه میکند بر اساس جواب آزمایشات ثابت میشود که وی سیفیلیس دارد ولی هیچ بیماری دیگری مثل ایدز و

ادامه

شما با تجویز پنی سیلین سیفیلیس وی را درمان میکنید و اطمینان دارید که بیماری وی بطور کامل درمان شده است او از شما خواهش میکند در این باره به همسر آینده اش چیزی نگویید . دو روز بعد خانم به تنهایی به شما مراجعه کرده و از شما خواهش میکند که به صراحت به او بگویید که همسر آینده اش بالاخره سیفیلیس داشته یا خیر . پاسخ شما چیست؟

7/1/2022

aalimohammadidr@gmail.com

CASE 2

مرد 72 ساله معلم بازنشسته دبیرستان با مشکل درد شکم و کاهش وزن مراجعه نموده است. پزشك معالج پس از انجام بررسی‌های لازم متوجه می‌شود که وی مبتلا به کانسر پیشرفته پانکراس همراه با متاستاز می‌باشد. در حالی بیمار مصرانه از پزشك معالج می‌خواهد که نتیجه بررسی‌های خود را اعلام نماید، فرزندان بیمار در يك ملاقات خصوصی از پزشك می‌خواهند که در مورد بیماری پدرشان به او چیزی نگویند.

ادامه

آنها معتقدند که پدرشان بدنبال آگاهی از این حقیقت که دچار يك
بیماری صعب‌العلاج شده است حتماً روحیه خود را می‌بازد و
ضربه روحی شدیدی به وی وارد می‌شود. حتی یکی از فرزندان
به طور ضمنی پزشك را تهدید می‌کند که در صورت بیان واقعیت
به پدرش از پزشك شکایت می‌کند.
در این شرایط وظیفه پزشك چیست؟

مستثنیات کتمان حقایق :

1 - تمایل بیمار

2 - عدم ظرفیت بیمار

3 - اورژانس های پزشکی

درخواست و چشم پوشی از اطلاعات

عدم بیان اطلاعات صرفاً در صورت تقاضای
بیمار

محدوده بیان اطلاعات (عوارض و...).

مشارکت دادن خویشاوندان

اطلاع از نحوه عکس العمل بیمار.

حفظ بیمار از اضطراب ناشی از بیماری.

CASE 3

خانم 50 ساله خانه‌دار که یکماه قبل عمل جراحی کله سیستکتومی انجام داده بود با مشکل تب و درد شکم مراجعه نموده است. در بررسی‌های اولیه مشخص می‌شود که يك عدد گاز در محل عمل داخل شکم باقی مانده است و منجر به تشکیل آبسه و ایجاد علائم بالینی شده است. بیمار مجدداً عمل جراحی شده و گاز باقیمانده خارج شده و توده چرکی تخلیه می‌شود.

بعد از عمل جراحی هنگامی که پزشك معالج برای بیان مسئله با همراهان بیمار ملاقات می نماید احساس می کند که شرایط فرهنگی خانواده بیمار طوری است که احتمال دارد با بیان حقیقت او را مورد ضرب و شتم قرار دهند. از سوی دیگر همراهان بیمار اصلاً متوجه ارتباط این آبسه با عمل کله سیستکتومی یکماه قبل نیستند و بالطبع درصدد شکایت و این مسائل هم نیستند. آیا در شرایط فوق پزشك لازم است واقعیت را با همراهان بیمار در میان بگذارد؟

گفتن حقیقت هنگام بروز عوارض ناگوار و خطاهای پزشکی

- کاهش خشم در تعدادی از بیماران
- جلب مشارکت و همکاری بیمار در جهت درمان مناسب
- تحکیم حس اعتماد به پزشک

علت اصلی شکایت از پزشکان در
بسیاری از موارد دانستن حقیقت
بوده

بیماران اگر آسیب ببینند شکایت نمیکنند

ولی

اگر آزرده شوند شکایت می کنند

گفتن حقیقت هنگام بروز عوارض ناگوار و خطاهای پزشکی نکته مهم :

- پذیرش خطا به معنی پذیرش انجام درمان غیر استاندارد نیست

حقیقت گوئی - Truthfulness

- لازم است که ارتباط درست بین بیمار و پزشک باشد در همین زمینه لازم است که اطلاعات صحیح به بیمار داده شود.
- در سی سال اخیر تمایل به دانستن حقیقت روبه فزونی گذاشته است .
- بر اساس اتونومی بیماران حق دارند که از اطلاعات مهمی که پزشک راجع به آنها میداند، باخبر شوند.
- گفتن حقیقت حس اعتماد متقابل بین پزشک و بیمار را بالا میبرد.
- گفتن حقیقت شاید از یک دیدگاه امید بیمار را زایل کند.

- بیماری که حقایق را بداند کمتر از پزشک شکایت خواهد کرد.
برخی از شکایات صرفاً برای دانستن واقعیت است .
- بیان حقیقت قدرت پذیرش بیمار را بالا میبرد
- بیان حقیقت عوارض ناشی از مداخلات دارویی را میکااهد و
نتایج درمان را بهبود می بخشد.
- حتی هنگام بروز قصور و تخلف پزشکی نیز آگاه کردن بیمار و
گفتن حقیقت بهتر از کتمان آن است .

نکات قابل توجه هنگام بیان حقیقت

- پرهیز از استفاده از عبارات پیچیده پزشکی
- توجه به جایگاه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی بیمار
- توجه به سن و جنسیت و سطح تحصیلی بیمار
- کمک گیری از اعتقادات یا افراد دارای نفوذ بر بیمار
- حقیقت گویی به عنوان یک روند مداوم
- بیان موارد مهم و شایع و پرهیز از ذکر جزئیات غیر ضروری
- ترغیب و تلقین مثبت پذیرفته است ولی فریب و وعده واهی خیر

• علیرغم بیان حقیقت پزشکی لازم نیست بیان کند
که اتفاق ایجاد شده ناشی از اهمال کاری و
قصور پزشکی بوده است

برگرفته شده از کتاب: پزشکی قانونی بالینی

کتاب فروشی دانیال حکیم
09044969467

